

Nieuwe & gewijzigde uitzonderingen

dr. Simon Geiregat

Universitair docent Tilburg University

Gastprofessor Universiteit Gent & Universiteit Antwerpen

Studiedag | Thema 2. Uitzonderingen
Journée d'étude | Thème 2. Les exceptions

Overzicht van de wijzigingen

- ◆ Driestappentoets
- ◆ Aanpassing 5 groepen uitzonderingsbepalingen
- ◆ Dwingend recht
- ◆ Optionele aard van art. 5 InfoSoc-richtlijn?

Driestappentoets

“De in de artikelen [...] bedoelde uitzonderingen mogen slechts worden toegepast mits daarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de normale exploitatie van het werk of de databank|de prestatie en de wettige belangen van de rechthebbende niet onredelijk worden geschaad.”

Art. XI.192/3 WER | Art. XI.218/3 WER

Aangepaste uitzonderingsbepalingen

- ➖ Kosteloze privéuitvoering
- ↻ Behoud cultureel patrimonium
- ➕ Tekst- & datamining
- ➕ Digitale onderwijsillustratie
- ➕ Openbare veiligheid & administratieve, parlementaire en gerechtelijke procedures

Behoud cultureel patrimonium

Normatieve vindplaatsen

- ◆ DSM-richtlijn: art. 6
- ◆ WER:
 - ◆ Art. XI.190, 12° auteursrecht *lex generalis*
 - ◆ [° art. XI.191, §2 auteursrecht op databanken]
 - ◆ Art. XI.217, 11° naburige rechten
 - ◆ Art. XI.299, §7 auteursrecht op computerprogramma's
 - ◆ Art. XI.310, §5 *sui-generis*recht op databanken

Behoud cultureel patrimonium

Oude lezing

“de reproductie die is beperkt tot een aantal kopieën, bepaald in functie van en gerechtvaardigd door het voor de bewaring van het culturele en wetenschappelijke patrimonium gestelde doel, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, musea, of door archieven die niet het behalen van een direct of een indirect economisch of commercieel voordeel nastreven (...).”

Behoud cultureel patrimonium

Nieuwe lezing

“de reproductie in welke vorm of welk medium ook, gerechtvaardigd door het voor de bewaring van het culturele en wetenschappelijke patrimonium gestelde doel, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, voor het publiek toegankelijke musea, door archieven of instellingen voor cinematografisch of audio(visueel) erfgoed”

Tekst- en datamining

Normatieve vindplaatsen

- ◆ DSM-richtlijn: art. 3 & 4
- ◆ WER:
 - ◆ Art. XI.190, 20° en XI.191/1, §1, 7° auteursrecht *lex generalis*
 - ◆ Art. XI.191, §2 en XI.191/2, §1, 3° auteursrecht op databanken
 - ◆ Art. XI.217, 19° en XI.217/1, 6° naburige rechten
 - ◆ Art. XI.299, §5 auteursrecht op computerprogramma's
 - ◆ Art. XI.310, §3, 1° en 2° *sui-generis*recht databanken

Tekst- en datamining

Algemene uitzondering

“de reproductie van rechtmatig toegankelijke werken met het oog op tekst- en datamining, op voorwaarde dat het gebruik van die werken door de auteur ervan niet op passende wijze uitdrukkelijk is voorbehouden.

Bij content die online voor het publiek beschikbaar wordt gesteld, wordt het voorbehoud enkel als passend beschouwd indien hierbij machinaal leesbare middelen worden gebruikt.

Deze reproducties mogen worden bewaard zolang dit nodig is voor tekst- en datamining;”

Tekst- en datamining

Wetenschapsuitzondering

“de reproductie door onderzoeksorganisaties, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, door voor het publiek toegankelijke musea, door archieven of door instellingen voor cinematografisch of audio(visueel) erfgoed, om met het oog op wetenschappelijk onderzoek tekst- en datamining te verrichten op werken waartoe zij rechtmatige toegang hebben.

Deze reproducties van werken worden opgeslagen met een passend beveiligingsniveau en mogen worden bewaard voor doeleinden in verband met wetenschappelijk onderzoek, inclusief de verificatie van onderzoeksresultaten. (...)”

Digitale onderwijsillustratie

Normatieve vindplaatsen

- ◆ DSM-richtlijn: art. 5
- ◆ WER:
 - ◆ Art. XI.191/1, §1, 8° auteursrecht *lex generalis*
 - ◆ Art. XI.191/2, §1, 4° auteursrecht op databanken
 - ◆ Art. XI.217/1, 7° naburige rechten
 - ◆ Art. XI.299, §6 auteursrecht op computerprogramma's
 - ◆ Art. XI.310, §4 *sui-generis*recht op databanken

Digitale onderwijsillustratie

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | Uitsluiting

“de reproductie, **met uitzondering van bladmuziek**, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | Rechten

“**de reproductie**, met uitzondering van bladmuziek, of **de mededeling aan het publiek** van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | Doel

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan **ter illustratie bij onderwijs**, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | Evenredigheid

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, **voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde**, niet-winstgevende **doelstelling** en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | Niet-commercieel

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, **niet-winstgevende** doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | Begunstigden

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt **onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling**, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het **digitaal gebruik** ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | A. Fysieke locatie

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, **in haar gebouwen of elders**, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.”

Digitale onderwijsillustratie | B. Elektronisch

“de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of **door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.**”

Digitale onderwijsillustratie

- ◆ Bronvermelding – zie o.m. art. XI.191/1, §2 WER
- ◆ Billijke vergoeding – zie art. XI.240, 1ste en 3^e lid WER
- ◆ Oorsprongslandbeginsel

Digitale onderwijsillustratie | IPR

“Het in de voorgaande zin bedoelde gebruik van werken ter illustratie bij onderwijs via beveiligde elektronische omgevingen, wordt geacht uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat waar de onderwijsinstelling is gevestigd.”

Openbare veiligheid & administratieve, parlementaire en gerechtelijke procedures

Normatieve vindplaatsen

- ◆ InfoSoc-richtlijn [2001/29]: art. 5.3, e)
- ◆ WER:
 - ◆ Art. XI.190, 21° auteursrecht *lex generalis*
 - ◆ Art. XI.217, 20° naburige rechten
- ◆ Vgl. WER:
 - ◆ Art. XI.191, §1, 5° auteursrecht op databanken
 - ◆ Art. XI.310, §1, eerste lid, 3° *sui-generis*recht op databanken

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van **de openbare veiligheid** of om het goede verloop van een administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een **administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure** of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een administratieve, **parlementaire** of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een **administratieve**, parlementaire of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het **goede verloop** van een administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

*Openbare veiligheid & administratieve,
parlementaire en gerechtelijke procedures*

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een administratieve, parlementaire of **gerechtelijke** procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.”

Openbare veiligheid & administratieve, parlementaire en gerechtelijke procedures

“de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure of **de berichtgeving daarover** te waarborgen.”

Openbare veiligheid & administratieve, parlementaire en gerechtelijke procedures

- ◆ Evenredigheid
- ◆ Geoorloofde openbaarmaking? – art. XI.190, aanhef WER

Kosteloze privéuitvoering

Afgeschafte normatieve vindplaatsen

- ◆ WER:
 - ◆ Art. XI.190, 3° auteursrecht *lex generalis*
 - ◆ Art. XI.217, 3° naburige rechten
- ◆ EU-recht?

Kosteloze privéuitvoering

~~“de kosteloze privéuitvoering in familiekring”~~

Kosteloze privéuitvoering

Mededeling aan het publiek *sensu lato*

Mededeling aan het publiek
sensu stricto

Art. 3
InfoSoc-richtlijn
↓
Hof van Justitie

Op- en uitvoering

Art. XI.????
WER
↓
Hof van Cassatie

Kosteloze privéuitvoering

➔ Erkenning op- en uitvoering als onderdeel van het recht van mededeling aan het publiek *sensu lato*

Aanknopingspunt cassatierechtspraak*:
familiekring ↔ openbaar

* Cass. 25 mei 1975 | Cass. 27 feb 1975 | Cass. 26 sep 1996 | Cass. 8 okt. 1999
Cass. 18 feb. 2000 | Cass. 21 nov. 2000 | Cass. 26 jan. 2006 | ...

“de kosteloze privéuitvoering in familiekring”

Kosteloze privéuitvoering

Mededeling aan het publiek *sensu lato*

Mededeling aan het publiek
sensu stricto

Art. 3
InfoSoc-richtlijn
↓
Hof van Justitie

Op- en uitvoering

Art. XI.????
WER
↓
~~Hof van Cassatie~~

Dwingende aard

Normatieve vindplaatsen

- ◆ DSM-richtlijn: art. 7.1
- ◆ WER:
 - ◆ Art. XI.193 auteursrecht *lex generalis* en databanken
 - ◆ Art. XI.219 naburige rechten
 - ◆ Art. XI.301 auteursrecht op computerprogramma's
 - ◆ Art. XI.314 *sui-generis*recht databanken

